

นโยบายที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

รัฐบาลตระหนักและให้ความสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ด้วยคุณภาพคน คือ หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติภายใต้สภาวะการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายด้าน อย่างเป็นพลวัตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ที่นำพาประเทศสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ การลดลงของอัตราการเกิดของประชากร ในขณะที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น รวมถึงปัญหาด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นความท้าทายที่ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะรู้เท่าทัน และปรับตัวพร้อมรับการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงระยะเวลา ๔ ปีที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการได้ขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษา เพื่อเร่งพัฒนางานการศึกษาทั้งระบบที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่มีเจตนารมณ์ให้การศึกษาเป็นฐานในการพัฒนาคนที่มีคุณภาพและคุณธรรม เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกกระดับและทุกประเภท การผลิตและพัฒนาากำลังคนให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และการพัฒนาประเทศ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้เข้าถึงผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ ภายใต้การดำเนินการร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ได้มีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และทั่วถึง เพื่อร่วมขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้ปรากฏผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

๑. การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้

๑.๑ การปฏิรูปครู

๑.๑.๑ การผลิตและพัฒนาครู

๑) **โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น** เพื่อดึงดูดและจูงใจให้เด็กและเยาวชนที่เป็นคนดีคนเก่ง ได้เข้ามาศึกษาวิชาชีพครูในสถาบันฝ่ายผลิตที่มีคุณภาพ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับการบรรจุแต่งตั้งในภูมิลำเนาของตนเอง เพื่อพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น และลดการโยกย้าย ซึ่งมีเป้าหมายคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ ๑๐ รุ่น จำนวน ๔๘,๓๗๔ คน โดยทยอยบรรจุเข้ารับราชการครูในภูมิลำเนาของตนเอง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙-๒๕๖๘ ขณะนี้ได้คัดเลือกบุคคลเข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน ๘ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๒๔,๔๔๒ คน ได้รับการบรรจุไปแล้วในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ จำนวน ๓ รุ่น รวม ๙,๐๖๗ คน และอยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน ๕ รุ่น รวม ๑๕,๓๗๕ คน โดยจะทยอยบรรจุในช่วงปี ๒๕๖๒-๒๕๖๖ ซึ่งหลังการบรรจุแล้วจะมีการพัฒนาครูใหม่ของโครงการอย่างต่อเนื่องอีก ๒ ปี และเมื่อรับราชการครูครบ ๓ ปี จะมีการจัดสรรทุนการศึกษาเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโททั้งในและต่างประเทศในแต่ละรุ่น รวม ๑๐๐ ทุน

๒) การรับครูผู้สอนในสาขาวิชาขาดแคลน เนื่องจากการสอบแข่งขันบรรจุบุคคลเข้ารับราชการครูที่ผ่านมาจะรับเฉพาะผู้ที่จบการศึกษา ระบบ ๕ ปี ในสาขาที่ ก.ค.ศ.รับรอง ซึ่งทำให้บุคคลที่จบการศึกษาระบบ ๔ ปี ที่เรียนในสาขาวิชาขาดแคลนไม่สามารถมาสอบเป็นครูได้ ดังนั้น จึงเปิดโอกาสให้คนเก่งในสาขาขาดแคลนมาสอบเป็นครูได้ เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน

๓) จัดตั้งสถาบันครูพัฒนา เพื่อรองรับการคัดเลือกหลักสูตรพัฒนาครู โดยในปี ๒๕๖๐ ได้คัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาร่วมเป็นคณะกรรมการพิจารณาถ่วงดุลและคัดเลือกหลักสูตรการพัฒนาครู และมีการรับรองหลักสูตร จำนวน ๑,๔๖๐ หลักสูตร ปี ๒๕๖๑ ได้มีการรับรองหลักสูตรการอบรมพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา สายงานการสอน จำนวน ๑,๘๓๗ หลักสูตร ๒๕ สาระเนื้อหา มีหน่วยจัดอบรม จำนวน ๖๑๔ หน่วย กระจายอยู่ทั่วประเทศ และมีการรายงานผลการจัดอบรมผ่านระบบสารสนเทศแล้ว จำนวน ๔,๕๔๗ รุ่น รวมจำนวน ๒๙๔,๕๘๙ คน

๔) โครงการคูปองครู การพัฒนาครูในรูปแบบครบวงจร โดยรับหลักสูตรที่สถาบันครูพัฒนารับรองมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับบริบทของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครูมีสิทธิ์เลือกหลักสูตรที่จะอบรมผ่านระบบการลงทะเบียนออนไลน์ โดยมีส่วนกลางทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน ทำให้ครูได้อบรมในหลักสูตรตามความถนัดและความสนใจของตน ซึ่งครูได้รับโอกาสในการพัฒนาทุกคนทั่วถึงทุกโรงเรียน เพื่อเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้าถึงการพัฒนา รวมทั้งชั่วโมงการอบรมยังเชื่อมโยงกับการประเมินวิทยฐานะ ทั้งนี้ มีครูที่ลงทะเบียนในระบบ Training OBEC จำนวน ๓๕๖,๐๕๒ คน จาก ๑,๒๐๗ หลักสูตร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีครูได้รับการพัฒนา ๑๗๕,๘๘๗ คน และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ครูได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น ๒๗๔,๒๖๔ คน

๕) การพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สนับสนุนเครือข่ายพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่จัดกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ในปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ จำนวน ๑๔๔ เครือข่าย รวม ๗,๙๒๗ คน และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพครูผ่านระบบเทคโนโลยี Google Classroom (e-PLC) ในปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ จำนวน ๒๒,๑๔๒ คน ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีครูที่นำกระบวนการ PLC ไปใช้ในการพัฒนางาน รวมทั้งสิ้น ๓๗๒,๐๕๔ คน สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการกำหนดแผนการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามากกว่าร้อยละ ๘๐

๖) โครงการอบรมและพัฒนาศูนย์พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) เริ่มดำเนินการในปี ๒๕๕๙ ด้วยความร่วมมือระหว่างบริติช เคานซิล ประเทศไทย และกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้นได้ขยายผลโครงการด้วยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ (Boot Camp) ระดับภูมิภาค (Regional English Training Centre) จำนวน ๑๕ ศูนย์ทั่วประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนภาษาอังกฤษชาวไทย โดยมีผลการดำเนินงานทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ มีครูที่เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๑๐,๒๑๕ คน รวมทั้งพัฒนาวิทยากรแกนนำ (Master Trainer : MT) ที่มีศักยภาพในการเป็นวิทยากรและปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อบรมทั้งสิ้น ๔๓ คน ตลอดจนเกิดเครือข่ายการทำงานแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จากการดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการสอนที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีความ

กระตือรือร้นในการสอนมากกว่าเดิม ส่วนครูที่ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีความรู้ ทักษะและมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนมากขึ้น มีพัฒนาการในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู และผู้เรียน

นอกจากนี้ ได้พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ในโรงเรียนเอกชน ให้กับครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาภาษาอังกฤษในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จำนวน ๕๗๖ คน และจากการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้กับครูสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเอกชน พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๙๗

๗) **โครงการพัฒนาคุณภาพครูโรงเรียนเอกชน** เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเอกชนสามารถเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ผู้กระตุ้นแรงจูงใจ ผู้สร้างแรงบันดาลใจ ผู้ให้คำปรึกษาและชี้แนะ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการพัฒนารวม ๓๓,๙๘๘ คน มุ่งเน้นการพัฒนาในด้านพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติของผู้เรียน (Active Learning) และเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะด้านอาชีพ

๘) **โครงการพัฒนาวิทยฐานะ** ปรับระบบการพัฒนาวินัยวิทยฐานะให้สอดคล้องกับภาระงานสอนที่แท้จริงในห้องเรียน ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพเด็กโดยตรงเป็นระบบที่มีความยุติธรรมเพื่อตอบแทนครูที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจสอนนักเรียนและมีการปรับปรุง พัฒนาความรู้และทักษะการสอนเพื่อประโยชน์ของเด็กเป็นที่ตั้ง โดยได้เริ่มประกาศใช้หลักเกณฑ์ใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

๙) **การจ้างครูธุรการ** เพื่อให้ครูมีเวลาทุ่มเทให้กับการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ จึงมีนโยบายให้มีการจ้างผู้ปฏิบัติงานธุรการทำหน้าที่แทนครูให้ครบทุกโรงเรียนทั่วประเทศ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดสรรอัตราจ้างผู้ปฏิบัติงานธุรการให้แก่โรงเรียนกว่า ๑๗,๙๐๖ อัตรา เป็นเงินงบประมาณกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มจากที่ได้รับงบประมาณในการจัดจ้างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑,๘๐๑ อัตรา โดยเป็นการจ้างตลอดปีงบประมาณ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึง กันยายน ๒๕๖๒

๑.๑.๒ การดูแลคุณภาพชีวิตครู

๑) **โครงการปรับปรุงบ้านพักครู** ช่อมแซมบ้านพักครูทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ แล้วเสร็จ จำนวน ๗,๓๑๑ หลัง เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ และเพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูผู้สอน

๒) **การคืนดอกเบี้ยโครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. ให้ครู** โดยการแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) กับธนาคารออมสิน ร่วมกันแก้ไขปัญหาหนี้สินของผู้กู้โครงการสวัสดิการเงินกู้ ช.พ.ค. - ช.พ.ส. ตามบันทึกข้อตกลงเดิม โดยสำนักงาน สกสค. ไม่ขอรับเงินสนับสนุนของแต่ละโครงการที่ธนาคารออมสินจ่ายให้ภายใต้ข้อตกลงเดิม แต่ให้ธนาคารออมสินนำเงินดังกล่าวไปลดอัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ ๐.๕๐ - ๑.๐๐ บาท ให้แก่ผู้กู้ที่มีวินัยดี ไม่มีหนี้ค้างชำระ ซึ่งมีครูที่ได้รับประโยชน์ ๔๐๐,๐๐๐ คนทั่วประเทศ และให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

๓) อดหนุนเพิ่มเงินเดือนให้ครูโรงเรียนเอกชน กระทรวงศึกษาธิการเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบเพิ่มเงินสมทบเงินเดือนครูโรงเรียนเอกชน ๗๘๐ ล้านบาทต่อปี หรือ ๗๕๐ บาทต่อเดือน เพื่อช่วยลดภาระรายจ่ายโรงเรียนเอกชนในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลนักเรียนกว่า ๒ ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน ๒๑% ของนักเรียนทั่วประเทศ

๑.๒ การเพิ่ม กระจายโอกาสและคุณภาพทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม

๑.๒.๑ **ทีวีฟรีดอทคอม** เป็นสื่อในรูปแบบ E-learning Platform ทีวีข้อสอบ O-NET ระดับชั้น ประถมศึกษาชั้นปีที่ ๖, มัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๓ และมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ โดยนำทีวีเตอร์ชื่อดังมาสอนเทคนิค เคล็ดลับ ในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเรียนเสริมนอกบทเรียน นอกจากนี้ ยังมีคลังข้อสอบต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนสอบ โดยได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เป็นการสร้างโอกาส ให้นักเรียนทุกคนได้เข้าถึงบทเรียนในรูปแบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

๑.๒.๒ **โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (Distance Learning TV : DLTV)** ครอบคลุมโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ โดยโรงเรียนขนาดเล็กนำ DLTV ไปใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาตกต่ำ เนื่องจากขาดแคลนครู มีโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ DLTV จำนวน ๑๕,๓๖๙ แห่ง โรงเรียนในโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนทั่วไปร้อยละ ๐.๑๘ รวมทั้งสามารถลดปัญหาการขาดแคลนครู และครูจบไม่ตรงเอกได้

๑.๒.๓ **การต่อยอดการศึกษาทางไกลสำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Distance Learning Information Technology : DLIT)** แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย ๕ รูปแบบ คือ ๑) DLIT Classroom ๒) DLIT Resources การเรียนการสอน ๓) DLIT Library ๔) DLIT Professional Learning Community : DLIT PLC และ ๕) DLIT Assessment ระยะต่อไปจะดำเนินการส่งผ่านวิดิทัศน์การสอนของห้องเรียนคุณภาพ ๑,๒๐๐ ตอน ไปยังโรงเรียนทั่วประเทศ และสนับสนุนเครื่องมือสร้างการเรียนรู้ DLIT (DLIT Learning Tools) ผ่านระบบ Web Application ให้นักเรียน ครู ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษามากกว่า ๑ ล้านบัญชี แบบไม่มีค่าใช้จ่าย ปัจจุบันมีโรงเรียนที่นำ DLIT มาใช้ จำนวนทั้งสิ้น ๑๕,๕๕๓ แห่ง

๑.๒.๔ **การจัดการศึกษาสำหรับผู้อยู่นอกระบบโรงเรียน** เร่งจัดการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพให้กับประชากรวัยแรงงานที่ไม่จบการศึกษาภาคบังคับ โดยในปี ๒๕๖๐ เน้นกลุ่มเป้าหมายทหารเกณฑ์ มีผู้ลงทะเบียนเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑,๑๔๕,๐๑๑ คน และจะดำเนินการในเรื่องของสอบหน้าจอก (E - exam) และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ เพื่อเร่งยกระดับ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนต่อไป

๑.๒.๕ **โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน** จัดการศึกษาอาชีพให้กับประชาชน เน้นการเรียนรู้อ เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ พัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ รวมทั้งเร่งสร้างโอกาสทางอาชีพและการมีรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยจัดฝึก อาชีพให้แก่ประชาชนในรูปแบบกลุ่มสนใจหรือรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ ทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ ในแต่ละปีมีผู้เข้ารับบริการฝึกอาชีพระยะสั้นทั่วประเทศ ปีละกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งผู้จบหลักสูตรร้อยละ ๕๐

สามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพตนเองได้ และร้อยละ ๑๕ สามารถสร้างอาชีพใหม่ได้ โดยในปี ๒๕๖๑ มีผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ จำนวนทั้งสิ้น ๘๔๙,๙๑๔ คน และในปี ๒๕๖๒ กระทรวงศึกษาธิการจะมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายฝึกอาชีพให้กับผู้มีรายได้น้อยและผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

๑.๒.๖ โรงเรียนประชารัฐ เป็นโรงเรียนตามแนวนโยบายสานพลังประชารัฐที่เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ โดยร่วมมือกับภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ทั้งการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพัฒนาโรงเรียน รุ่นที่ ๑ จำนวน ๓,๓๕๑ แห่ง และ รุ่นที่ ๒ จำนวน ๑,๒๕๗ แห่ง ให้เป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน ที่พร้อมจะรองรับโรงเรียนเครือข่ายต่อไป

๑.๒.๗ โรงเรียนดีใกล้บ้าน (แม่เหล็ก) เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก ลดความเหลื่อมล้ำของโรงเรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยจับคู่พัฒนาร่วมกับโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีโรงเรียนแม่เหล็ก ๒๙๔ แห่ง และโรงเรียนเครือข่าย ๔๗๔ แห่ง

๑.๒.๘ ดำเนินโครงการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการใช้จ่ายเงินให้กู้ยืมไปแล้ว ๑๖,๑๐๙.๗๙ ล้านบาท โดยผลการดำเนินงานปีการศึกษา ๒๕๖๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้กู้ยืม จำนวน ๕๑๕,๑๒๙ คน เป็นเงิน ๒๕,๑๖๘.๕๑ ล้านบาท จากสถานศึกษา ๓,๑๐๙ แห่ง

๑.๒.๙ ดำเนินโครงการสานฝันการศึกษารัฐบาลศึกษาระดับจังหวัด เป็นการใช้กีฬาเป็นสื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อค้นหาความสามารถตัวตนที่แท้จริงด้านกีฬาพร้อมกับพัฒนาศักยภาพของเยาวชน เพื่อสนับสนุนความสนใจและความสามารถด้านกีฬาของเด็กและเยาวชนควบคู่กับการศึกษา เพื่อตอบสนองทางเลือกในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีโรงเรียน จำนวน ๑๒ แห่ง นักเรียน ๑,๔๓๖ คน โดยโรงเรียนกีฬาจะเป็นโรงเรียนประจำ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนจะใช้หลักสูตรแกนกลางและเพิ่มการเรียนกีฬาอีกร้อยละ ๔๐

๑.๒.๑๐ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล โดยจัดให้โรงเรียนมี high-speed internet ร้อยละ ๙๙.๙ ของโรงเรียนทั้งหมด ใช้งบประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านบาท และพัฒนาระบบ PISA Online เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอบ PISA (Programme for International Student Assessment) ให้กับนักเรียน การพัฒนาการประเมินทักษะภาษาอังกฤษ (English Assessment) ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ British Council เพื่อใช้ในการประเมิน ๔ ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน รวมถึงการพัฒนา Big Data สำหรับโรงเรียน โดยร่วมกับมหาวิทยาลัย Carnegie Mellon ดำเนินการ

๑.๒.๑๑ การพัฒนาและขยายบริการของศูนย์เรียนรู้ดิจิทัล (IPST Learning Space) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ที่รองรับการยกระดับคุณภาพการศึกษา ขยายโอกาสและเพิ่มความเท่าเทียมในการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อที่ได้มาตรฐาน คัดกรองคุณภาพและความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับหลักสูตรในโรงเรียน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แบ่งปันประสบการณ์และเรียนรู้ร่วมกันได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทั้งเวลา สถานที่ ค่าใช้จ่าย ผ่านเว็บไซต์ <http://learningspace.ipst.ac.th> โดยมีผู้ใช้งานหลักสูตร สื่อ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ของศูนย์เรียนรู้ดิจิทัล จำนวน ๘,๔๐๙,๑๒๗ คน

๑.๓ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ

๑.๓.๑ โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School) เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบาย Thailand ๔.๐ โดยเปิดให้ภาคเอกชน ประชาสังคม และภาครัฐเข้ามา มีบทบาทในการบริหารจัดการโรงเรียนมากขึ้น เบื้องต้นมีโรงเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ ๕๐ แห่ง เพื่อให้ผู้สนับสนุนภาคเอกชนจาก ๑๒ หน่วยงาน เข้ามาร่วมพัฒนาโรงเรียน โดยมีความคล่องตัวใน ๓ ด้าน คือ

อิสระในการออกแบบหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเอง และมีการตรวจเยี่ยมโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน ๑๒ แห่ง ในพื้นที่ ๙ จังหวัด

๑.๓.๒ กำหนดวิธีการใหม่เพื่อการคัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปรับระบบเพื่อป้องกันการทุจริตในทุกรูปแบบ เพื่อให้ได้ผู้มีความสามารถมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยเป็นการคัดเลือกที่ใช้การประเมินความรู้ (K) ทักษะ (P๑) ผลงาน (P๒) ศักยภาพ (P๓) แบบ ๓๖๐ องศา และประเมินผลสัมฤทธิ์การพัฒนาการศึกษา (P๔) (ทดลองงาน) เป็นเวลา ๑ ปี ไม่มีการขึ้นบัญชีผู้ได้รับคัดเลือก รายละเอียดตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้คัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ดำรงตำแหน่งใหม่ จำนวน ๑๑๐ คน (ประมาณร้อยละ ๕๐ ของจำนวนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งหมด)

๑.๓.๓ ปรับวิธีการประเมินและการประกันคุณภาพสถานศึกษา ร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาที่เป็นจริง ลดภาระงานของครู และนำผลการประเมินไปต่อยอดพัฒนาสถานศึกษาได้ รวมทั้งหน่วยงานทำหน้าที่สอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกัน โดยในปี ๒๕๖๑ ได้ออกกฎกระทรวงเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาลงฉบับใหม่ ที่เกิดจากการระดมความเห็นร่วมกันจากทุกภาคส่วน ซึ่งการประเมินในรูปแบบใหม่ มีระบบการประเมินที่ชัดเจน ดำเนินการโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ประเมินปัญหาการจัดการศึกษาของตนเอง ทำให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบคุณภาพการศึกษาในปัจจุบัน และสามารถวางแผนพัฒนาสถานศึกษานั้น ๆ ได้

๑.๓.๔ การประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ และกระทรวงศึกษาธิการได้จัดประชุมแถลงแผนฯ ทั้งส่วนกลางและ ๔ ภูมิภาค เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ในช่วงเดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๐ และขณะนี้ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ สู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดมหกรรม “ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปประเทศ” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากทุกภาคส่วน จำนวน ๒,๐๐๐ คน

๑.๓.๕ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระดับภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการต่อจากการจัดทำข้อเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (Pre-Ceiling) ของแผนงานพัฒนาพื้นที่ระดับภาค ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) ทั้ง ๖ ภาค แล้ว เพื่อให้คณะกรรมการขับเคลื่อนแผนบูรณาการด้านการศึกษาในระดับภาค ทั้ง ๖ ภาค มีกรอบและแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการที่มีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและแนวทางดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินการในทุกพื้นที่จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค

๑.๓.๖ การป้องกันและปราบปรามทุจริต กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง โดยมีการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ ปปช. และ ปปง. เพื่อร่วมดำเนินงานด้านการปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ มีองค์ประกอบที่ครอบคลุมทั้งส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานจากภายนอกพร้อมเป็นกรรมการ การดำเนินการแก้ไขปัญหาการทุจริต กระทรวงศึกษาธิการ นอกจากเร่งรัดการดำเนินการทางวินัยแล้วยังเร่งรัดการดำเนินการทางละเมิด และเร่งรัดคดีปกครอง และคดีอาญา เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าที่กระบวนการขั้นตอนใด พร้อมทั้งมีการกำหนดกรอบระยะเวลาของการดำเนินการ โดย ปี ๒๕๖๑ ได้เร่งรัดคดีต่าง ๆ ที่อยู่ในความสนใจของประชาชน รวมถึงดำเนินการป้องกันการทุจริตในโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) **ปราบปรามทุจริต** กองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต ๗๗ ล้านบาท ได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วน เพื่อหาผู้กระทำความผิดโดยได้แจ้งผลกับผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ปปช. และ ปปง. แล้ว ปราบปรามทุจริต MOE Net ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบโครงการ MOENET และได้ส่งเรื่องไปยัง ปปช. ปปง. และ สตง. แล้ว ปราบปรามทุจริตการตรวจสอบโครงการก่อสร้างอาคารเรียน สงขลา ได้ดำเนินการตรวจสอบการทุจริตในโครงการดังกล่าว ใกล้แล้วเสร็จ และดำเนินการงานต่อเนื่องโดยวางแผนก่อสร้างให้เสร็จสมบูรณ์ก่อนโอนภารกิจในการดำเนินการ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๒) **การแก้ไขปัญหาหนี้เรียนซ้ำซ้อนในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว** ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ (ภาคเรียนที่ ๑) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนปฏิบัติการด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้ทุกหน่วยงานที่จัดการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ใช้เป็นกรอบแนวทาง หลักเกณฑ์การบริหารข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงานในพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดให้มีความสอดคล้องกับกระทรวง โดยการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาทุกสังกัด ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และประมวลผลความซ้ำซ้อนของรหัสประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก โดยรหัสประจำตัว ๑๓ หลักที่ซ้ำซ้อน ได้มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรวจสอบการมีตัวตนจริง ของนักเรียน นักศึกษา และผู้เรียนในสถานศึกษา โดยในระยะที่ ๒ (ตุลาคม ๒๕๖๑) หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา จะดำเนินการตรวจสอบรายชื่อนักเรียน และการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว โดยจะรายงานผ่านระบบสารสนเทศที่กระทรวงศึกษาธิการพัฒนาขึ้นไป

๓) **ปีแห่งการไร้แป๊ะเจี๊ยะ สพฐ.** ร่วมกับ ปปช. ประกาศให้ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นปีที่ต้องไม่มีการร้องเรียน เรื่องการเรียกจ่ายเงินแป๊ะเจี๊ยะในโรงเรียน โดยออกมาตรการป้องกันการเรียกรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ตอบแทนเพื่อโอกาสในการเข้าเรียนในสถานศึกษาสังกัด สพฐ. และมีการลงพื้นที่สุ่มตรวจอย่างต่อเนื่อง

๔) **โครงการอาหารกลางวัน** ได้มอบหมายศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทุกจังหวัด ตรวจสอบติดตามการดำเนินการอาหารกลางวันของนักเรียน โรงเรียนในจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ และมีแนวทางการตรวจสอบติดตาม การดำเนินงาน ดังนี้ ได้จัดตั้งศูนย์คุ้มครองโภชนาการของนักเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบติดตาม การดำเนินการอาหารกลางวันของโรงเรียน ให้ศึกษาธิการจังหวัดประสานการตรวจสอบติดตามกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและส่วนราชการในจังหวัดหรือหน่วยงานอื่น และนำเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเป็นวาระ เร่งด่วนเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันในระยะยาว รวมทั้งสั่งการให้โรงเรียนจัดเมนูอาหารกลางวัน โดยใช้โปรแกรม Thai School Lunch และกำหนดให้ภาวะโภชนาการของนักเรียน เป็นตัวชี้วัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

๑.๓.๗ **การพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์** กระทรวงศึกษาธิการได้ปฏิรูปการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาอุทยานวิทยาศาสตร์ฯ ณ หว้ากอ โดยบูรณาการ ร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการให้บริการ และด้านบริหารจัดการ

๑.๓.๘ การสร้างการรับรู้การดำเนินงานกระทรวงศึกษาธิการ การสร้างการรับรู้การดำเนินงานผ่าน Social Media ได้แก่ Facebook page : ศธ ๓๖๐ อองศา, สพฐ., Line รวมทั้งการจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้ภาคเอกชน/สถานประกอบการ เพื่อให้ภาคเอกชนเกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการดำเนินงานด้านการศึกษาของรัฐบาล

๑.๔ การผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

๑.๔.๑ อาชีวศึกษามาตรฐานสากล ยกระดับมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาให้เทียบเท่าประเทศที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงในด้านการจัดอาชีวศึกษา โดยได้ร่วมมือกับหน่วยงาน องค์การวิชาชีพ รวมทั้งสถานประกอบการขนาดใหญ่ของประเทศเหล่านั้น ในการพัฒนานักศึกษา สถานศึกษาให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้แก่ ความร่วมมือกับ ในการคัดเลือกนักศึกษากับประเทศญี่ปุ่น เป็นข้อเสนอจาก JETRO และหอการค้าญี่ปุ่นที่จะขอให้ประเทศไทยผลิตกำลังคนสนับสนุนภาคเอกชนญี่ปุ่นที่มาลงทุนในประเทศไทย โดยจะมีการจำลองรูปแบบ KOSEN มาใช้ในสถานศึกษาไทย ฯลฯ และมีความร่วมมือกับสถาบัน ITE ประเทศสิงคโปร์ เพื่อพัฒนาครูด้านการพัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษา ในหัวข้อ Design Thinking Immersion & Entrepreneurship for Innovation ทั้งนี้มีจำนวนสถานศึกษาต้นแบบในการจัดอาชีวศึกษาตามมาตรฐานสากล ๔๑ แห่ง (KOSEN ๒ แห่ง / อังกฤษ ๕ แห่ง / ITE สิงคโปร์ ๓๔ แห่ง) มีครูที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบมาตรฐานสากล ๓๐๙ คน และนักเรียน นักศึกษาที่ได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นและวิชาชีพตามหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะ ๕,๙๔๑ คน

๑.๔.๒ โครงการอาชีวะอาสา ส่งเสริมให้นักศึกษาอาชีวศึกษาได้ใช้ความรู้ ทักษะจากในห้องเรียนมาปฏิบัติงานจริง และได้รับใช้สังคมอีกทางหนึ่งด้วย โดยได้จัดตั้งศูนย์อาชีวะอาสา จำนวน ๒๕๒ ศูนย์ อำนวยความสะดวกให้ประชาชนตามเส้นทางหลักและสายรองทุกจังหวัดทั่วประเทศในช่วงเทศกาลปีใหม่และเทศกาลสงกรานต์ มีนักเรียนนักศึกษา และคณะครู จากสถานศึกษาในสังกัดทั่วประเทศ ประมาณ ๒๑,๑๖๘ คน ให้บริการในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ตรวจสภาพรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ เปลี่ยนหลอดไฟสัญญาณ เต็มน้ำกลั่น เต็มน้ำมันเครื่อง/น้ำมันเบรก/น้ำมันคลัตช์ เพื่อรณรงค์ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางจราจรอันนำไปสู่การบาดเจ็บและเสียชีวิต นอกจากนี้ได้มีการจัดตั้งศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนตามความต้องการของชุมชน (ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑,๐๐๐ ศูนย์ ยกระดับและเพิ่มศักยภาพศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนแบบถาวรประจำจังหวัด (ศูนย์เดิม) ๘๐ ศูนย์ จำนวน ๒,๐๐๘ คน ส่งผลให้นักเรียน นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (๔๐ คน/๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑๕,๖๙๔ คน มีประชาชนผู้รับบริการซ่อม (๑๐๐ คน/๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๑๓๙,๔๖๗ คน และได้รับความรู้ด้านสร้างและพัฒนาวิชาชีพเบื้องต้น (๓๐ คน/๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๔๐,๐๓๔ คน มีจำนวนหมู่บ้านที่รับบริการ (๒ หมู่บ้าน/๑ ศูนย์เคลื่อนที่ตามพื้นที่ที่กำหนด) ๗,๗๓๙ หมู่บ้าน

๑.๔.๓ โครงการห้องเรียนอาชีพ (OBEC Career Program) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความถนัดและความสนใจต้องการจะเรียนต่อสายอาชีพได้รับการพัฒนา โดยเน้นการฝึกทักษะประสบการณ์เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพเรียนจบแล้วมีอาชีพรองรับทันที สามารถสร้างอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพในพื้นที่ได้ โดยใน ปี ๒๕๖๐ มีโรงเรียนนำร่อง จำนวน ๖ แห่ง อยู่ในพื้นที่โครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และปัตตานี) จำนวน ๓ แห่ง และอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (เชียงราย

ตาก) อีก ๓ แห่ง ทั้งนี้ แต่ละโรงเรียนได้มีการประสานงานและวางแผนการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ ร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาในแต่ละพื้นที่ โดยมีการส่งเสริมความรู้พื้นฐานทางด้านการบริหารจัดการ การบริหารธุรกิจ ชั้นพื้นฐาน (Basic Modern Business Administrative : BMBA) ทักษะอาชีพที่สนใจ และ สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ เติมกระบวนการแนะแนวแบบเข้ม และการเพิ่มพูนประสบการณ์ด้วยการฝึกงานจริงในช่วงปิดภาคเรียน ควบคู่ไปกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดี เมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ด้วย

๑.๔.๔ การพัฒนาการศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

๑) ปรับปรุงกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และวางแผนผลิตกำลังคนให้สอดคล้อง กับตลาดแรงงาน ทั้งในและต่างประเทศ เน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยให้มีศักยภาพรองรับเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และประเทศไทย ๔.๐ ดำเนินการเสร็จแล้ว ๑ สาขา คือ อาชีพ ช่างอากาศยาน และอยู่ระหว่างจัดทำแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ๗ กลุ่มสาขา อาชีพที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาประเทศ ด้านโลจิสติกส์โครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์และซัพพลายเชน หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและดิจิทัลคอนเทนต์ อาหารและเกษตร ปิโตรเคมี เคมีภัณฑ์ พลังงานและพลังงานทดแทน และแม่พิมพ์

๒) พัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด้านภาษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีและการประกอบอาชีพ ๑๐ อุตสาหกรรม และโรงเรียนเอกชนต้นแบบ เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก ได้แก่ สร้างโรงเรียนเตรียมนวัตกร ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร KOSEN จากประเทศ ญี่ปุ่น รับนักเรียนปีละ ๘๐ คน จำนวน ๖ รุ่น รวมทั้งสิ้น ๕๔๐ คน และให้ทุนไปศึกษาต่อที่สถาบัน KOSEN ประเทศ ญี่ปุ่น ดำเนินโครงการสัทธิบโมเดล ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยร่วมกับองค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๑ มีนักเรียน นักศึกษา จำนวน ๑๒๖ คน

๓) ดำเนินงานศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา จำนวน ๑๓ แห่ง ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน อาชีวศึกษา และรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลด้านอุปสงค์ (Demand Side) และอุปทาน (Supply Side) สำหรับวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่ โดยมีภารกิจ ๑) จัดทำฐานข้อมูลกลาง อาทิ ข้อมูล ความต้องการกำลังคนอาชีวศึกษา ข้อมูลนักเรียน จำแนกรายสาขาที่เป็นที่นิยมและสาขาที่ไม่มีผู้เรียน ๒) ส่งเสริม สมรรถนะผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานอาชีพ เช่น การเปิดหลักสูตร S-Curve และหลักสูตรพัฒนาครู ๓) ส่งเสริมการ ระดมทรัพยากรและความร่วมมือ มีองค์กรนิติบุคคลลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ๗,๒๕๘ ความร่วมมือ ๔) จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการมีงานทำ อาทิ ส่งเสริมสนับสนุนการมีงานทำและการมีรายได้ระหว่างเรียน ๗๗๘,๖๙๒ คน ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจที่ใช้นวัตกรรม ๔,๑๖๐ คน ๕) วิจัยและพัฒนา โดยการขับเคลื่อนสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมอาชีวศึกษาสู่ระบบอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม มีผลงาน ๑,๐๘๐ ชิ้น และ ๖) ประสานงานและสร้างการรับรู้ โดยร่วมกับกระทรวงแรงงาน และหน่วยผลิตกำลังคน รวมทั้งสร้างการรับรู้ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ ได้นำการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก ไปเป็นต้นแบบขยายผลจัดตั้งศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (TVET Career Center) ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๑๘ แห่ง ภายใต้แนวคิด ๑ ศูนย์กลาง ๖ ศูนย์ภูมิภาค ๑๘ ศูนย์กลุ่มจังหวัด

๔) ดำเนินการด้านความร่วมมือการจัดการศึกษากับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ
รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ (๑) ร่วมมือกับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาการรถไฟหัวฮั่น สาธารณรัฐ
ประชาชนจีน พัฒนาหลักสูตรระบบขนส่งทางราง (๒) ร่วมมือกับสมาคมวิศวกรรมระบบขนส่งทางรางไทย จัดการ
เรียนการสอนหลักสูตร ปวส. สาขางานอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม สาขางานตู้รถไฟ และสาขางานซ่อมบำรุง
ระบบราง และ (๓) ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบให้มหาวิทยาลัย คาร์เนกีเมลลอน
ประเทศสหรัฐอเมริกา เข้ามาจัดการศึกษาร่วมกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ในรูปแบบสถาบันร่วม ภายใต้ชื่อ มหาวิทยาลัยซีเอ็มเคแอล ความร่วมมือกันระหว่าง National Institute of
Technology, Japan หรือ KOSEN ที่จะเข้ามาจัดตั้งสถาบัน KOSEN จำนวน ๒ แห่ง เปิดสอนหลักสูตร
Electrical Engineering (E&E) ฯลฯ

๑.๔.๕ การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๑) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบดำเนินการส่งเสริมการฝึกอาชีพที่เหมาะสม
และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า และภาษาจีน ให้แก่ประชาชนทั่วไป
มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งสิ้น ๑๖,๔๔๒ คน และสถานศึกษาอาชีวศึกษาในพื้นที่จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะวิชาชีพ
ให้กับกำลังคนตามความต้องการของประชาชน เช่น การพัฒนาภาษา การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น และ
สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

๒) วิทยาลัยชุมชนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเปิดหลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตร
ประกาศนียบัตร และหลักสูตรฝึกอบรมด้านอาชีพระยะสั้น ตั้งแต่ ๔๕ ชั่วโมงขึ้นไป เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ในพื้นที่ให้มีศักยภาพ และสร้างเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน อาทิ หลักสูตรอนุปริญญา สาขาวิชาการปกครอง
ท้องถิ่น และสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร และหลักสูตรฝึกอบรม
ด้านอาชีพ ได้แก่ การนวดแผนไทยเบื้องต้น ช่างประดับอัญมณีพื้นฐาน และช่างซ่อมเครื่องปรับอากาศ
แบบแยกส่วน

๓) จัดการเรียนการสอนบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามกรอบการพัฒนาหลักสูตร
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ รายวิชาเทคโนโลยีชีวภาพสำหรับพืช การแปรรูปอาหาร
ภาษาในการสื่อสาร-ธุรกิจ ศาสนาและการอยู่ร่วมกันในประเทศไทย และสถิติการค้าชายแดน เป็นต้น
รวมทั้งฝึกอาชีพการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่

๔) การดำเนินการอื่น ๆ อาทิ มหาวิทยาลัยทักษิณต่อเติมศูนย์ปฏิบัติการดนตรี และ
หอศิลปะการแสดง ต.เขารูปช้าง อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา และปรับปรุงห้องน้ำและอาคารที่จอดรถ ต.เกาะยอ
อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ดำเนินการจัดหาเครื่องมือพื้นฐานที่จำเป็นในการขึ้นรูป
และทดสอบสมบัติยางพารา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้งาน และการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากยางพารา
ให้กว้างขวางและแพร่หลายมากขึ้นทั้งในพื้นที่จังหวัดสงขลาและพื้นที่ใกล้เคียง และให้บริการทางการแพทย์
แก่ประชาชนในพื้นที่

๑.๔.๖ โครงการอาชีวะพันธุ์ใหม่ จัดหลักสูตรอาชีวะพันธุ์ใหม่ที่เน้นผลิตช่างในอุตสาหกรรม
เป้าหมายของประเทศ ๖ สาขา ได้แก่ สาขาวิชาช่างอากาศยาน สาขาวิชาระบบขนส่งทางราง สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์
และหุ่นยนต์ สาขาวิชาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม สาขาวิชาโลจิสติกส์ และสาขาวิชาเกษตรก้าวหน้า

มหาวิทยาลัยอาชีวะเข้าร่วมทั้งหมด ๒๗ แห่ง เป้าหมายการผลิต ๘,๕๐๐ คน ใน ๕ ปี โดยหลักการสำคัญคือ ๑) เป็นการจัดการเรียนการสอนตามนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อรองรับอุตสาหกรรม First S Curve และ New S Curve ๒) การพัฒนาและใช้หลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐานสากลและมาตรฐานนานาชาติ ๓) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถานประกอบการเป็นฐานที่เรียกว่า WIL (Work Integrated Learning) แบบเข้มข้น ทั้งนี้มีการดำเนินการอบรมและพัฒนาครูผู้สอนร่วมกับมหาวิทยาลัย คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยแม่โจ้

๑.๔.๗ โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสมรรถนะสูง สำหรับอุตสาหกรรม New Growth Engine ตามนโยบาย Thailand ๔.๐ รวมทั้งทิศทางการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S Curve) และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต (New S Curve) มีสถาบันอุดมศึกษาเริ่มจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๙ แห่ง โดยจัดหลักสูตรสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท ประเภทปริญญา (Degree) ๘๑ หลักสูตร มีนักศึกษารวม ๒,๖๙๖ คน และประเภทประกาศนียบัตร (Non-Degree) ๑๗ หลักสูตร มีนักศึกษารวม ๔๖๑ คน

๑.๔.๘ Smart Farmer อาชีวศึกษา ส่งเสริมองค์ความรู้ ปรับระบบส่งเสริมการพัฒนาและการให้บริการแก่เกษตรกรใหม่ รวมทั้งสร้างความเข้าใจในการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer ให้กับเกษตรกร ในปี ๒๕๖๑ ได้ดำเนินการโดยสถาบันเกษตรกร ๔ แห่ง มีเกษตรกรเข้าร่วมจำนวน ๕,๖๐๐ คน โดยได้จัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยเกษตร จำนวน ๔๕ แห่ง และดำเนินการร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีจำนวน ๔ หลักสูตร มีความยืดหยุ่นตามบริบท ประกอบด้วย เรื่องหลัก ๆ ได้แก่ IT การตลาด ภาวะผู้นำ แปรรูปผลิตภัณฑ์ มีผู้ผ่านการฝึกอบรม จำนวน ๖,๗๒๐ คน

นอกจากนี้ ได้ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านโครงการ Smart ONIE เพื่อสร้าง Smart Farmer โดยการขับเคลื่อนนโยบายในการช่วยเหลือเกษตรกรไทยให้เป็น “Smart Farmer” ดำเนินการจัดอบรมประชาชนเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพ บริบทและความต้องการของท้องถิ่น/ชุมชน ใน กศน.ตำบล/แขวง จำนวน ๗,๔๒๔ แห่ง รวมผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น ๗๔,๒๐๔ คน เพื่อจะพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Farmer ที่เหมาะสมกับชุมชน รวมทั้งอยู่ระหว่างผลิตสื่อวีดิทัศน์ให้ความรู้ด้านการเกษตร จำนวน ๕๒ ตอน เพื่อนำไปเผยแพร่ สู่ กศน.ตำบล/แขวง แห่งละ ๒ ชุด รวมทั้งสิ้น ๑๔,๘๔๘ ชุด

๑.๔.๙ ขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคี พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบเพิ่มจากปีที่ผ่านมาอีก ๑๐๐ แห่ง ได้ดำเนินการ ดังนี้ (๑) อบรมครูฝึกในสถานประกอบการ หลักสูตร ๓๐ ชั่วโมง จำนวน ๕๔๐ คน (๒) พัฒนาครูผู้สอนระบบทวิภาคี หลักสูตร ๔๐ ชั่วโมง จำนวน ๒๑๒ คน (๓) พัฒนาศักยภาพครูนิเทศต้นแบบระบบทวิภาคี จำนวน ๓๒๑ คน (๔) พัฒนาศักยภาพรองผู้อำนวยการที่ดูแลงานด้านทวิภาคี และหัวหน้างานทวิภาคี ต้นแบบ จำนวน ๓๖๔ คน (๕) พัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๒๒๙ คน (๖) การจัดทำฐานข้อมูลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเชื่อมโยงด้าน Demand และ Supply มีผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน ๔๑๒ คน และ (๗) การพัฒนาครูต้นแบบเพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์ รายวิชาทวิภาคีทุกประเภทวิชา จำนวน ๑๗๔ คน ทั้งนี้มีผู้เรียนในระบบทวิภาคี จำนวน ๑๓๙,๗๒๗ คน และมีสถานประกอบการ จำนวน ๓๖,๘๐๑ แห่ง

๑.๔.๑๐ การปรับภาพลักษณ์ อาชีวศึกษา โครงการ Excellent Model School โดย Re-branding พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบ และสร้างมาตรฐานอาชีวศึกษาเพื่อผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพและความเชี่ยวชาญตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยร่วมกับสถานประกอบการ ๑๔ บริษัท มีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ ๖๘ แห่ง ดำเนินการใน ๓๓ สาขาวิชา/สาขางาน

๑.๔.๑๑ การศึกษาระบบโคเซ็น (KOSEN) จัดทำบันทึกความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านอุตสาหกรรม ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี แห่งประเทศญี่ปุ่น เพื่อผลักดันความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของไทยให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ใน ๒ ประเด็น ได้แก่ ๑) การก่อตั้งสถาบันการศึกษารูปแบบโคเซ็น (KOSEN) ในประเทศไทย และสนับสนุนนักเรียนนักศึกษาไทยในการไปศึกษาต่อ ณ สถาบันโคเซ็น (KOSEN) ประเทศญี่ปุ่น ๒) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาระหว่างไทยและญี่ปุ่นให้เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ ได้ดำเนินโครงการทุนการศึกษาต่อ Advance Course ในสถาบัน KOSEN เพื่อสนับสนุนทุนการศึกษาให้สำหรับนักศึกษาที่ศึกษาในสถานศึกษานำร่องหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ต่อเนื่อง ๕ ปี) ตามมาตรฐาน KOSEN โดยได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตามมาตรฐานโคเซ็น ใน ๒ สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี) และสาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์ ณ วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี ขณะนี้ได้มีนักศึกษาตามเป้าหมายคือสถานศึกษาละ ๒๐ คน ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้จะได้รับทุนไปศึกษาต่อในสถาบันศึกษา KOSEN ประเทศญี่ปุ่น ในช่วงปีการศึกษาที่ ๔ และ ๕ นอกจากนี้ ได้มีการจัดอบรมครูของสถานศึกษานำร่อง ๑๓ หลักสูตร ภายในปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ ขณะนี้ดำเนินการไปแล้ว ๙ หลักสูตร

๑.๔.๑๒ โครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ Education to Employment : Vocational Boot Camp (E to E) การจัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ (ระยะเวลา ไม่เกิน ๒ เดือน) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ปวช. นักศึกษา ปวส. ชั้นปีสุดท้าย และประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ให้เกิดสมรรถนะและความชำนาญในวิชาชีพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ที่ผ่านมามีดำเนินการจัดฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น ๓ ครั้ง มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวนกว่า ๑๒๔,๐๕๔ คน (ปี พ.ศ.๒๕๖๐ จำนวน ๖๐,๘๒๐ คน และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๖๓,๒๓๔ คน) ในสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ โดยจัดฝึกอบรมในสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดหลักสูตรเป็น ๒ กลุ่ม คือ (๑) หลักสูตรที่สอดคล้องกับกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New Engine of Growth : S-Curve, New S-curve) (๒) หลักสูตรตามความต้องการท้องถิ่น (Local Needs และ SMEs)

๑.๔.๑๓ โครงการส่งเสริมและพัฒนาสุดยอดนวัตกรรมอาชีวศึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษาอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ที่มีผลงานสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น ได้เข้าร่วมการประกวดเพื่อรับการคัดเลือกผลงานสิ่งประดิษฐ์ และผลงานของผู้ได้รับการคัดเลือกจะถูกส่งเข้าร่วมประกวดในเวทีระดับประเทศและระดับนานาชาติ เช่น ที่เจนีวา สมาพันธรัฐสวิสและประเทศมาเลเซีย งานวันนักประดิษฐ์โดยที่ผ่านมามีผลงานสิ่งประดิษฐ์จากสถานศึกษาทั่วประเทศ ๘,๖๓๕ ผลงาน ได้รับรางวัลระดับนานาชาติ จากเมืองเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส จำนวน ๒ รางวัล และประเทศมาเลเซีย ๑๐ รางวัล ทั้งนี้ ผลงานนวัตกรรมอาชีวศึกษาเหล่านี้จะได้รับการส่งเสริมให้นำไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมต่อไป โดยได้มีการเจรจาตกลงการขยายความร่วมมือกับ

สถานประกอบการต่าง ๆ โดยได้เริ่มดำเนินการที่ภาคตะวันออกใน เขต EEC และกำลังขยายผลสู่ภาคอื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ยังอยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อดำเนินการขออนุญาตจัดตั้งกับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๖ แห่ง

๑.๔.๑๔ การพัฒนาและส่งเสริมการผลิตครูและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี มีการดำเนินการ ได้แก่ **พัฒนาและส่งเสริมการผลิตครู** ผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.) ระดับปริญญาโท ประเภท Premium จำนวน ๑๗๔ คน และประเภท Super Premium จำนวน ๑๗ คน เพื่อผลิตครูวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษ สำหรับสอนในสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และพัฒนาศักยภาพผู้รับทุนในโครงการ จำนวน ๔๒๒ คน **พัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (พสวท.)** ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๑๖๓ คน และพัฒนาศักยภาพผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าโครงการ โดยมีหลักสูตรโปรแกรมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาดูงาน การร่วมประชุมวิชาการ จำนวน ๑,๒๕๙ คน **พัฒนานักเรียนและจัดส่งผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ โอลิมปิกระหว่างประเทศ** จำนวน ๑๙๐ คน และคัดเลือกเป็นผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ ใน ๗ วิชา ประกอบด้วย คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ วิทยาศาสตร์โลกและอวกาศ และดาราศาสตร์และฟิสิกส์ดาราศาสตร์ มีนักเรียนได้รับเหรียญรางวัลรวม ๒๗ คน **พัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์** โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๖ เข้าโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ รอบที่ ๑ จำนวน ๔,๓๒๙ คน จากนักเรียนทั่วประเทศที่สมัครสอบ จำนวน ๑๖๘,๗๕๖ คน นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับเกียรติบัตรและหนังสืออ่านเสริมความรู้จาก สสวท. เพื่อพัฒนาศักยภาพ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน และคัดเลือกนักเรียนเข้าโครงการฯ รอบที่ ๒ จำนวน ๔๑๗ คน จากจำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือก รอบที่ ๑ เข้ารับเหรียญรางวัลและร่วมกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์และค่ายคณิตศาสตร์ และสนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน ๒,๔๖๖ คน ประกอบด้วย ทุนพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ทุน พสวท.) จำนวน ๑,๗๙๖ คน ทุนส่งเสริมการผลิตครูที่มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (ทุน สควค.) จำนวน ๔๔๗ คน ทุนโอลิมปิกวิชาการสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (ทุนโอลิมปิกวิชาการ) จำนวน ๒๒๓ คน

๑.๕ ปฏิรูปการเรียนรู้

๑.๕.๑ การจัดการศึกษาปฐมวัย จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ พัฒนาหลักสูตร คัดเลือกและสนับสนุนการใช้สื่อที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย และสร้างความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ด้วยระบบทางไกล และประชุมปฏิบัติการชี้แจงทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความสำคัญกับการศึกษา ในช่วงชั้นดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยได้เร่งดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เด็กปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนจำนวน ๓,๒๗๓ แห่ง ในโรงเรียน สพฐ. จำนวน ๒๖,๔๖๑ แห่ง รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑-๓) โดยบูรณาการการทำงานระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและจังหวัด

เพื่อขับเคลื่อนแนวนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นการสร้างความเข้าใจตลอดถึงการพัฒนาผู้บริหารครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมากยิ่งขึ้น โดยจัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑ – ๓) จัดทำมาตรฐานการศึกษาเด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑ - ๓) พิจารณาแผนการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑ - ๓) และจัดทำ School Mapping เด็กปฐมวัย (อนุบาล ๑ - ๓)

๑.๕.๒ การประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เผยแพร่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ในระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ โดยแต่ละระดับมี ๓ มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๑.๕.๓ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐) โดยได้เพิ่มสาระเทคโนโลยี เป็นสาระที่ ๔ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ ๒ ส่วนคือ การออกแบบและเทคโนโลยี (Design and Technology) และวิทยาการคำนวณ (Computing Science) โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรครั้งนี้ได้ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา เพิ่มการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อตอบรับกับการพัฒนากำลังคนให้มีความรู้สูงในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งจะเริ่มใช้หลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นรุ่นแรก ในระดับ ป.๑, ป.๔, ม.๑, ม.๔ และจะครบทุกชั้นในปีการศึกษา ๒๕๖๓

๑.๕.๔ จัดทำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาและคู่มือการใช้หลักสูตร มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของการกระทำทุจริตในลักษณะต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ความเสียหายที่เกิดจากการทุจริต ความสำคัญของการต่อต้านการทุจริต รวมทั้งจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดหลักสูตรในแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน โดยมีการดำเนินงานสำคัญดังนี้ ทดลองใช้หลักสูตรต้านทุจริตศึกษา รายวิชาเพิ่มเติมใช้ระดับชั้นปฐมวัยถึงขั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร จัดอบรมวิทยากรตัวคูณให้แก่ครูทุกระดับตามหลักสูตรโค้ชโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ใน ๙ ภูมิภาค จัดทำ “สาระการเรียนรู้ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหลักสูตร ปวช. ๒๕๕๖ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศึกษา และ ปวส. ๒๕๕๗ หมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์” จัดทำ “แนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างความตระหนักรู้และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตสำหรับนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา พัฒนาหลักสูตรการป้องกันการทุจริตและเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัด

ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้พิจารณานำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาเลือกเสรี และมีหนังสือแจ้งสถานศึกษาเอกชนทั่วประเทศให้นำหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) ไปบูรณาการกับวิชาสังคมศึกษาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา รวมทั้งอยู่ในระหว่างการแจ้งสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำหลักสูตรดังกล่าวไปปฏิบัติเช่นเดียวกัน

๑.๕.๕ การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยขยายโครงการ English for All ซึ่งนำครูจากต่างประเทศมาสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาล ทำให้เด็กมีความมั่นใจที่จะพูดภาษาอังกฤษและสามารถสื่อสารได้ตั้งแต่เด็ก ขยายไปยังโรงเรียนระดับตำบล ๕ แห่ง และจัดให้มีการประเมินภาษาอังกฤษออนไลน์ให้กับนักเรียนไทยทั่วประเทศ โดยได้เชิญ British Council มาเป็นที่ปรึกษา ในการจัดทำระบบการประเมินผลภาษาอังกฤษออนไลน์ ทั้งการประเมินผลระหว่างเรียนหรือในขณะที่จัดการเรียนการสอน (Formative Assessment), การประเมินผลสรุป (Summative Assessment) เป็นต้น พร้อมจะเชื่อมโยงระบบการประเมินออนไลน์นี้กับการอบรมครูภาษาอังกฤษแบบเข้ม (Boot Camp) รวมทั้งจัดทำ application ในการยกระดับภาษาอังกฤษสำหรับทุกกลุ่มเพื่อรองรับ Thailand ๔.๐ โดยได้ดำเนินการในทุกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ Echo English สำหรับประชาชนทั่วไป Echo Hybrid (ใช้คู่ขนานกับ Echo English) สำหรับนักเรียนและครู ครอบคลุมถึงระดับมัธยมศึกษา Echo V สำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษา บรรจุคำศัพท์และประโยคสำหรับทำงานในแต่ละสาขา เตรียมพร้อมก่อนไปทำงานจริง

๑.๕.๖ โครงการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้ และการส่งเสริมการรู้หนังสือสำหรับประชาชน พัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน/สื่อ/นวัตกรรมการเรียนรู้/เครื่องมือวัดและประเมินผลทางเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย โดยผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ของนักเรียนชั้น ป. ๓ ในเรื่องความสามารถด้านภาษา ปีการศึกษา ๒๕๖๐ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๕๑.๙๔ ซึ่งสูงกว่าปีการศึกษา ๒๕๕๙ และ ๒๕๕๘ ตามลำดับ ขณะเดียวกันยังดำเนินการในเรื่องของการส่งเสริมการรู้หนังสือให้กับประชาชน ทั้งผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้หลงลืมหนังสือ และคนไทยที่ไม่รู้หนังสือไทย โดยได้เข้าไปสำรวจผู้ไม่รู้หนังสือในแต่ละพื้นที่ และนำมาสอนในหลักสูตรการรู้หนังสือไทยสำหรับผู้ใหญ่ โดยในปีที่ผ่านมา สามารถดำเนินการได้ปีละ ประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน

๑.๕.๗ การขับเคลื่อนการเรียนรู้อิง STEM ศึกษา ในปี ๒๕๖๐ มีการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ **ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนการสอนห้องปฏิบัติการ (Lab) การวิทยาศาสตร์ เน้นสะเต็มศึกษา หลักสูตรใหม่ ปี ๒๕๖๐** เน้นการฝึกปฏิบัติทดลองจริง และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน จัดตั้งศูนย์ระดับภาคด้วยสะเต็มศึกษาของซีมีโอ (SEAMO Regional Center for STEM Education: SEMEO STEM-ED) ในประเทศไทย จัดตั้งศูนย์ PISA Center ให้เป็นศูนย์พัฒนาคะแนน PISA ของนักเรียนไทย โดยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะทำงานร่วมกับ Cambridge Assessment เพื่อพัฒนาคลังข้อสอบ พัฒนาผู้ออกข้อสอบของไทย และสร้างระบบและเว็บไซต์ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สำหรับ ปี ๒๕๖๑ มีการขับเคลื่อนสะเต็มศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๙,๔๒๕ แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๔,๕๐๐ แห่ง (๒๐ แห่ง/เขต) มีโรงเรียนศูนย์ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาหลักสูตรฝึกอบรม STEM Education ประจำจังหวัด ๒๖๑ โรงเรียน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๐๗ แห่ง ครอบคลุมทุกเขตทั่วประเทศ โรงเรียนเอกชนเป็นโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษาสมทบ จำนวน ๓๓๐ แห่งจาก ๗๗ จังหวัด และคัดเลือกให้เป็นศูนย์การอบรมสะเต็มศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนต้นแบบด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน ๑๕๔ แห่ง พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพครูโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษา

สมทบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ “สะเต็มศึกษา : ต้นกล้า Smart Trainer Team” จำนวน ๒๒๙ แห่ง และพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่เป็นโรงเรียนศูนย์การอบรมสะเต็มจำนวน ๑๕๔ แห่ง ขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM Education) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร่วมกับหน่วยงานภาคี จำนวน ๔ โครงการคือ ๑) โครงการ chevron Enjoy Science : สนุกวิทย์ พลังคิด เพื่ออนาคต ร่วมกับบริษัท เชฟรอนประเทศไทยสำรวจและผลิต จำกัด โดยมีสถาบันคีนันแห่งเอเชียเป็นผู้บริหารโครงการฯ มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๐ แห่ง ๒) โครงการโรงประลองต้นแบบทางวิศวกรรม (Fabrication Lab) เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นนวัตกรรมแก่เด็กและเยาวชนไทย ร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๐ แห่ง ๓) โครงการพัฒนาการอาชีวศึกษาด้าน STEM Education ร่วมกับ บริติช เคานซิล ประเทศไทย และกองทุนนิวตัน โดยการสนับสนุนของสถานทูตอังกฤษ มีสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕ แห่ง ๔) โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพโดยใช้กระบวนการ STEM for TVET ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มีสถานศึกษาเข้าร่วมพัฒนา จำนวน ๑๗ แห่ง

๑.๕.๙ KKU Smart Learning ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับโรงเรียนสังกัด สพฐ. พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ชั้น ม.๑ - ๒ โดยจัดทำ เนื้อหาหลักสูตรแบบออนไลน์ อบรมครู และคู่มือการจัดการเรียนสำหรับครู นำร่องระดับมัธยมศึกษาใน ๓ วิชา ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษมีโรงเรียนเข้าร่วมทั้งหมด ๑๙๗ แห่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน ๑๙๗ คน มีทิศทางในการพัฒนาครู ความตื่นตัวและตระหนัก นักเรียนมีความสนใจและผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ระยะเวลาต่อไปจะขยายให้รวมวิชาภาษาไทย ชั้น ม.๓ และขยายไปสู่เด็กมัธยมในโรงเรียนขยายโอกาส และให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค รวมทั้งหมด ๓,๑๒๕ แห่ง ครู ๑๔,๔๗๖ คน และ นักเรียน ๑๕๑,๔๒๐ คน ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีอนุมัติแล้วเมื่อครั้งลงพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

๑.๕.๑๐ โครงการห้องเรียนกีฬา ห้องเรียนดนตรี ให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา และดนตรีได้รับการเสริมสร้างศักยภาพ โดยนักเรียนโครงการห้องเรียนกีฬาจะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น ค่าอาหาร เสื้อผ้า ชุดกีฬา อุปกรณ์กีฬา การบริการศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา รถรับส่ง การไปเรียนระหว่างโรงเรียนและสถาบันการพลศึกษา และได้รับสิทธิ์เข้าศึกษาต่อสถาบันการพลศึกษา ตามศักยภาพของนักเรียน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๐ มีโรงเรียนในโครงการห้องเรียนกีฬา จำนวน ๙ แห่ง ใน ๘ จังหวัด มีโรงเรียนในโครงการห้องเรียนดนตรี จำนวน ๖ แห่ง และในปี ๒๕๖๑ จะเพิ่มให้ครบทุกภาคทั่วประเทศ

๑.๕.๑๐ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้มีนวัตกรรมออกแบบการเรียนการสอนและการจัดหลักสูตรที่มีความคล่องตัวในการทำงาน มีโครงสร้างการบริหารในระดับพื้นที่ คือ คณะกรรมการบริหารเขตพื้นที่ มีอำนาจในการวางหลักเกณฑ์การกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนของสถานศึกษานำร่อง ขณะนี้มีการนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาแล้วใน ๓ จังหวัด คือ ภาคใต้ ที่สตูล, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ศรีสะเกษ และภาคตะวันออก ที่ระยอง และกระทรวงศึกษาธิการจะนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพิเศษให้ครอบคลุมทั้ง ๖ ภาค ๑ จังหวัดทั่วประเทศ โดยเพิ่มภาคเหนือ ที่เชียงใหม่, ภาคกลาง ที่กาญจนบุรี และภาคใต้ชายแดน ที่ปัตตานี

๑.๕.๑๑ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง โดยทำงานร่วมกับโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานในพื้นที่ ได้นำองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีไปแก้ปัญหา รวมถึงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นให้เข้มแข็ง โดยเริ่มดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนเป้าหมายเข้าร่วมจากในปี ๒๕๕๙ มี

สถาบันอุดมศึกษา ๑๒๕ แห่ง ดูแลโรงเรียน ๑๕๔ แห่ง เพิ่มขึ้นเป็นสถานศึกษา ๑๔๑ แห่ง และดูแลโรงเรียน ๒,๔๔๘ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๑ ได้พัฒนาครู จำนวน ๓๑,๔๐๘ คน นักเรียน จำนวน ๒๖๙,๔๒๗ คน ผ่านกิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ ๑๔ กิจกรรมพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมศักยภาพในการสอน ร้อยละ ๒๘ กิจกรรมพัฒนานักเรียนเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านวิชาการ ด้านทักษะชีวิต และด้านคุณธรรมจริยธรรม ร้อยละ ๓๑ กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ร้อยละ ๑๑ และกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ ๑๖

๑.๕.๑๒ การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ โดยจัดทำแนวนโยบายในการขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุ สร้างความเข้าใจในการผลิตผู้ดูแลผู้สูงอายุกะหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ กศน.อำเภอ บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดอบรมหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ ประกอบด้วยหลักสูตร ๗๐ ชั่วโมง จำนวน ๑๘๑ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๔,๖๒๑ คน และหลักสูตร ๔๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๒๙ รุ่น มีผู้ผ่านการอบรม จำนวน ๘๘๓ คน

๑.๖. ปรับระบบการใช้ ICT เพื่อการศึกษา

๑.๖.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้มีนโยบายกระจายอำนาจให้หน่วยงานและสถานศึกษา จัดหาผู้ให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ได้เอง ซึ่งปัจจุบันมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน ๒๐ แห่ง ที่ยังไม่มีระบบ Hi-Speed Internet แต่ใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านระบบดาวเทียม และกระทรวงได้ประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการเดินสายสัญญาณประเภทสายใยแก้วนำแสง (Fiber Optic) เพิ่มขึ้น จำนวน ๑๑ แห่ง และคงเหลือโรงเรียน ๙ แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล บนภูเขา และชายขอบที่อยู่ระหว่างดำเนินการภายใต้โครงการขยายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (Big Rock) มาช่วยเพื่อทำให้ทุกโรงเรียนมีอินเทอร์เน็ตใช้สำหรับการเรียนรู้

๑.๖.๒ โครงการ Big data การพัฒนา Big Data เพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา Big Data ของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดแนวทางขอบเขตและแนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาไปสู่การเป็น Big Data ออกเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ จัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษาที่สำคัญในการนำมาประมวลผล จำนวน ๑๑ กลุ่มข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลที่ครอบคลุม ถูกต้อง และทันสมัย และมีการพัฒนาระบบต้นแบบในการวิเคราะห์โจทย์การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ๒ โจทย์ คือ ๑) การจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียน และ ๒) การจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งดำเนินการร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ และบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานในรูปแบบ On The Job Training และจัดทำระบบต้นแบบ Big Data เพื่อการจัดการศึกษาให้เด็กทุกคนได้เรียน และระยะที่ ๒ จะจัดทำข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และการประเมินผลลัพธ์และการพยากรณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การวางแผนทางด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

๑.๖.๓ โครงการสร้างเครือข่ายดิจิทัลชุมชนระดับตำบล เป็นความร่วมมือระหว่าง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และบริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) (ดีแทค) ดำเนินกิจกรรมพัฒนาวิทยากร กศน. เพื่อการขยายผล

เศรษฐกิจดิจิทัล โดยพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง ๒ หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรความเข้าใจดิจิทัล (Digital Literacy) และหลักสูตร E-commerce : สอนชุมชนเปิดร้านค้าออนไลน์ จัดอบรมให้กับวิทยากรแกนนำระดับจังหวัด (ครู ก) วิทยากรแกนนำระดับอำเภอ (ครู ข) และวิทยากรแกนนำระดับตำบล (ครู ค) รวมจำนวน ๘,๔๓๘ คน และกิจกรรมสร้างความพร้อมให้กับชุมชนผ่านเครือข่ายศูนย์ดิจิทัลชุมชน กศน. โดยวิทยากรแกนนำระดับตำบล (ครู ค) จัดอบรมขยายผลให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางดังกล่าวไปสู่ประชาชนในชุมชน ๗,๔๒๔ ตำบลๆ ละ ๒ หลักสูตร รวมผู้รับการอบรมทั้งสิ้น ๒๓๔,๒๕๑ คน ทำให้ประชาชนที่ผ่านการอบรม สามารถนำความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัลและการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑.๖.๔ โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย มีการพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน และขยายโอกาสการเรียนรู้ของคนไทย ภายใต้โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีมหาวิทยาลัย ๖๐ แห่ง ร่วมโครงการ Thailand Massive Open Online Course: Thai-MOOC ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาแบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Space) โดยร่วมเปิดรายวิชากว่า ๒๐๐ รายวิชา และมากกว่า ๑,๕๐๐ ชั่วโมงการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ประชาชนคนไทยทุกคน ทั้งนักเรียน นิสิตนักศึกษา คนวัยทำงาน ผู้เกษียณอายุ เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ <https://www.thaimooc.org/> แบบไม่มีเงื่อนไขใด ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ โอกาสในการทำงาน รวมถึงการต่อยอดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพต่อเนื่องตลอดชีวิต มีผู้สนใจเข้าเรียนทุกช่วงอายุ และระดับการศึกษา กว่า ๗๐,๐๐๐ คน

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาในระบบเปิดเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (MOOC) ภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือ K-MOOC JMOOC และ Thai MOOC เพื่อแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด พร้อมความร่วมมือเพื่อพัฒนารายวิชาร่วมกันระหว่าง ไทย ญี่ปุ่น และเกาหลี การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิด พร้อมทั้งมีการพัฒนาบทเรียนและหลักสูตรรูปแบบ MOOC สำหรับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เครือข่ายอุดมศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอาจารย์ผู้สอนในทุกเครือข่ายอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยลูกข่ายที่ร่วมโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง

๑.๗ การส่งเสริมวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) และการศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรม

การเพิ่มบทบาทของมหาวิทยาลัยในการสร้างความตระหนัก สร้างความตื่นตัว การบ่มเพาะวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) การบริหารจัดการนวัตกรรม ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี ผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งสร้างสรรค์ความคิดและนวัตกรรม ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศ

๑.๗.๑ ขับเคลื่อนนโยบายพัฒนา “มหาวิทยาลัยแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial University)” เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำธุรกิจใหม่ โดยได้พัฒนาพื้นที่พัฒนานวัตกรรมร่วมกัน (Co-working Space) จำนวน ๓ แห่ง และได้พัฒนาหลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัย พัฒนาศักยภาพอาจารย์ และพัฒนาทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการให้แก่แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา จำนวนกว่า ๓๐,๐๐๐ คน รวมทั้งได้เปิดโอกาสให้นักศึกษานำเสนอแนวคิดการเป็น Startup ในเวทีการแข่งขัน Startup Thailand League จำนวน ๑,๐๓๖ ทีม รวมทั้งสนับสนุนเร่งการเติบโตของธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Research Gap Fund) ในช่วงการวิจัยต่อยอดงานวิจัย (Translation Research) จากผลงานในระดับห้องปฏิบัติการ (Lab Scale) ไปสู่ผลิตภัณฑ์/บริการในระดับอุตสาหกรรม (Industrial/ Commercial Scale) ซึ่งมีโครงการที่ได้รับอนุมัติ จำนวน ๒๐ โครงการ นอกจากนี้ ได้พัฒนาศูนย์ส่งเสริม

การวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนธุรกิจนวัตกรรมรายใหม่ (Business Brotherhood) แล้ว จำนวน ๑๕ ศูนย์

๑.๗.๒ จัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
ได้จัดตั้งหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาแห่งใหม่ จำนวน ๘ แห่ง จากเดิม ๗๘ แห่ง เพิ่มเป็น ๘๖ แห่ง พร้อมทั้งฟื้นฟูหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษาที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ จำนวน ๑๑ แห่ง ส่งผลให้มีผู้ประกอบการที่เกิดขึ้นใหม่ จำนวน ๒๔๔ คน มีการจ้างงาน จำนวน ๖๐๐ คน เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ จำนวน ๑,๖๐๐ ล้านบาท

๑.๗.๓ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL) หรือโครงการสหกิจศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษา และสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้น อย่่างมีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการสหกิจศึกษา จำนวน ๑๒๗ แห่ง มีนักศึกษาสหกิจศึกษา จำนวน ๔๐,๑๕๕ คน นักศึกษาสหกิจศึกษานานาชาติ จำนวน ๖๓๘ คน สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษา จำนวน ๑๙,๘๘๒ แห่ง สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสหกว่า ๑ ปี โดยใช้ผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) เป็นเป้าหมายหลักในการประเมินผล จำนวน ๘ โครงการ กิจศึกษานานาชาติ จำนวน ๓๘๔ แห่ง โดยมีโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ๓ ประเภท คือ (๑) การพัฒนา/ออกแบบหลักสูตรใหม่ที่มีช่วงเวลาของการทำงานในสถานประกอบการตลอดหลักสูตรไม่น้อยระยะเวลาดำเนินโครงการ ๓ ปี (๒) การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษานานาชาติระหว่างประเทศอาเซียน จำนวน ๕ โครงการ และ (๓) การพัฒนาบุคลากรหลักสูตรคณาจารย์นิเทศสหกิจศึกษา จำนวน ๙ โครงการ

๑.๗.๔ โครงการส่งเสริมให้บุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไปปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาและเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตให้กับภาคอุตสาหกรรม (Talent Mobility) โดยสนับสนุนทุนการวิจัย จำนวน ๖๓ โครงการ โดยมีบุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาออกไปปฏิบัติงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมรวม ๑๑๙ คน และได้คัดเลือกหลักสูตรและหน่วยฝึกอบรม จำนวน ๙ หน่วย เพื่อเตรียมความพร้อมและการพัฒนาอาจารย์/นักวิจัยก่อนไปปฏิบัติงานร่วมกับภาคเอกชน รองรับดำเนินการโครงการ Talent Mobility นอกจากนี้ ยังร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๒๑ แห่ง เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการดำเนินงานโครงการ Talent Mobility ตลอดจนจัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายนักวิจัยและผู้ประสานงานโครงการ Talent Mobility เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเครือข่ายนักวิจัย เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะด้านการประสานงานให้กับผู้ประสานงานเครือข่าย และเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ประสานงานวิจัยเครือข่ายโครงการ Talent Mobility

๑.๗.๕ โครงการทุนพัฒนาศักยภาพนักวิจัยด้านยุทธโธปกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพของกองทัพและการป้องกันประเทศ ได้จัดสรรทุน จำนวน ๒๒ ทุน เพื่อให้ได้งานวิจัยด้านยุทธโธปกรณ์ที่มีคุณภาพสามารถนำไปต่อยอดในการใช้ประโยชน์เพื่อภารกิจด้านความมั่นคงและการป้องกันประเทศ และได้เทคโนโลยีและนวัตกรรมของอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศที่ลดเทคโนโลยีการนำเข้าและต้นทุนการผลิตจากบุคลากรวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา